

ВИЗНАЧЕННЯ ЗАВДАНЬ МОДЕЛЮВАННЯ СКЛАДОВИХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

П.М. Григоруk, Н.А. Хрущ
м. Хмельницький, Хмельницький національний університет

Важливою умовою успішного довгострокового функціонування господарюючого суб'єкта на ринку в умовах нестабільності та деструктивних збурень зовнішнього середовища є високий рівень його економічної безпеки, що дозволяє підтримувати свої конкурентні переваги, забезпечувати стійке зростання та своєчасно реагувати на зовнішні та внутрішні виклики і загрози. Господарська діяльність безпосередньо пов'язана з її фінансовим забезпеченням, що передбачає ефективне використання фінансових ресурсів з метою забезпечення фінансової стабільності функціонування. Це призводить до висновку про необхідність розгляду проблеми забезпечення економічної безпеки суб'єкта господарювання в контексті його фінансово-економічної безпеки.

Фінансово-економічна безпека підприємства є складною системою, і її потрібно розглядати через призму функціональних складових, що дозволяє здійснювати моніторинг чинників, які впливають на стан як функціональних складових, так і фінансово-економічної безпеки загалом. Тому її аналіз повинен ґрунтуватись на системному підході, який передбачає розгляд фінансової та економіко-виробничої діяльності суб'єкта господарювання як багаторівневої структурної системи [1, с. 43-44].

Система фінансово-економічної безпеки не існує ізольовано, вона повинна інтегруватись в загальну систему економічної безпеки підприємства, взаємодіючи зі всіма її підсистемами. В свою чергу, кожна з підсистем економічної безпеки окремими компонентами виступає в якості функціональних складових системи фінансово-економічної безпеки. Серед них особливу увагу слід приділити інформаційній складовій. Нещодавні події, пов'язані з атакою комп'ютерних систем вірусом Petya.A, підкреслили важливість

цього напрямку. На думку експерта із інформаційної безпеки та протидії кіберзагрозам В. Якушева, від атаки цієї руйнівної програми у світі постраждало понад 60 країн, збитки оцінюються у 8 млрд доларів [2]. Саме тому закордонними науковцями дослідженню питань забезпечення інформаційної безпеки приділяється посилена увага [3-6].

На нашу думку, серед основних завдань, які необхідно вирішувати при формуванні системи забезпечення фінансово-економічної безпеки, можна відзначити, такі, наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Основні завдання забезпечення фінансово-економічної безпеки

Код завдання	Опис завдання
Z1	досягнення мети функціонування підприємства та захищеності його фінансових та економічних інтересів;
Z2	визначення пріоритетних фінансових інтересів, які потребують захисту у процесі фінансово-господарської діяльності підприємства;
Z3	оцінювання фінансової стійкості та платоспроможності підприємства та визначення шляхів забезпечення його сталого економічного зростання;
Z4	забезпечення підприємства фінансовими та матеріальними ресурсами, достатніми для задоволення потреб і виконання існуючих зобов'язань;
Z5	ідентифікація, оцінювання й прогнозування зовнішніх та внутрішніх загроз фінансово-економічним інтересам підприємства, розробка заходів для їх запобігання та нейтралізації;
Z6	гарантування захисту конфіденційної інформації;
Z7	виявлення та попередження кризових явищ;
Z8	Обґрунтування вибору стратегії і тактики поступового та стабільного розвитку як економічної системи в цілому, так і окремих її підсистем.

Формалізація наведених в таблиці 1 завдань призводить до сукупності завдань, які можуть бути вирішені засобами моделювання (таблиця 2).

Таблиця 2

Основні завдання моделювання складових забезпечення фінансово-економічної безпеки

Код завдання	Опис завдання
MZ1	моделювання поведінки системи фінансово-економічної безпеки з урахуванням викликів зовнішнього та внутрішнього середовища;
MZ2	ідентифікація ризиків фінансово-господарської діяльності та оцінювання їх впливу на стан фінансово-економічної безпеки;
MZ3	оцінювання обсягу необхідних фінансових та матеріальних ресурсів та їх розподіл для забезпечення фінансово-економічної безпеки;
MZ4	оцінювання стану системи фінансово-економічної безпеки та її рівня шляхом розрахунку сукупності визначальних характеристик і розробки заходів для запобігання їх виходу за встановлені межі;
MZ5	ідентифікація класу загроз фінансово-економічної безпеки;
MZ6	оцінювання фінансової стійкості та платоспроможності підприємства;
MZ7	моделювання процесів вибору найбільш прийнятної альтернативи в якості складової стратегії та тактики управління системою забезпечення фінансово-економічної системи;
MZ8	оцінювання фінансово-економічного потенціалу підприємства;
MZ9	оцінювання рівня захисту інформаційного середовища підприємства.

Реалізація завдань MZ1-MZ9 зумовлює формування модельного базису, теоретичним підґрунтям якого виступає

концепція моделювання складових системи забезпечення фінансово-економічної безпеки [7].

Література:

1. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / [Т. Г. Васильців, В. І. Волошин, О. Р. Бойкевич, В. В. Каркавчук] ; за ред. Т. Г. Васильціва. – Львів: Ліга-Прес, 2012. – 386 с.

2. Збитки від атаки вірусу Petya.A у світі сягають 8 мільярдів доларів – експерт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unian.ua/science/2003241-zbitki-vid-ataki-virusu-petyaa-syagayut-8-milyardiv-dolariv-ekspert.html>. – Назва з екрану

3. Ifinedo P. Socio-Economic Correlates of Information Security Threats and Controls in Global Financial Services Industry: An Analysis / P. Ifinedo // International Journal of Information Systems in the Service Sector. – 2015. – Vol.7. – Iss.2. – pp. 54-70.

4. Ioannidis C. Information security trade-offs and optimal patching policies / C. Ioannidis, D. Pym, J. Williams // European Journal of Operational Research. – 2016. – Vol. 216. – Iss. 2. – pp 434-444.

5. Nagurney A. Multifirm models of cybersecurity investment competition vs. cooperation and network vulnerability / A. Nagurney, S. Shukla // European Journal of Operational Research. – 2017. – Vol. 260. – Iss. 2. – pp. 588-600.

6. Chu A.M.Y. Development and validation of instruments of information security deviant behavior / A.M.Y. Chu, P.Y.K. Chau // Decision Support Systems. – 2014. – Vol. 66. – pp. 93-101.

7. Григорук П. М. Концептуальні засади моделювання фінансово-економічної безпеки / П.М. Григорук, Н.А. Хрущ // Перспективи управлінської діяльності суб'єктів господарювання в контексті економічної безпеки : Матеріали міжнародного форуму з безпеки, Черкаси ,25-27 травня 2017 р. –м. Черкаси, вид-во ПП Чабаненко Ю.А., 2-17. – С. 280-282.